

“กลืนเหมีน” ไม่หมดไป ... เหตุใด ? ไม่เพิกถอนใบอนุญาต !

แม้ว่า “เจ้าอาวาสวัดขึ้นป่าฯ” ประกาศขายวัดในราคาถูกเพราะทนกลืนเหมีนจากโรงงานผลิตอาหารสัตว์ไม่ไหว” จะปรากฏทางหน้าหนังสือพิมพ์และสื่อต่างๆ อย่างครึกโครม

แม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้เข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาลงแล้ว

แต่หากปัญหาเรื่องกลืนยังไม่เป็นที่ยุติ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจะอย่างไร ?

คดีปกครองที่นำมาเล่าในฉบับนี้ อาจนำไปสู่การแก้ปัญหาดังกล่าวได้เพราะเป็นเรื่องทำนองเดียวกัน โดยคดีนี้เป็นเรื่องของชาวบ้านที่ทนกลืนเหมีนจากกะปิของผู้ประกอบการผลิตกะปิไม่ไหว จึงได้ร้องเรียนต่อนายกเทศมนตรีหลายครั้งและทุกครั้งที่มีการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็ได้เข้าไปตรวจสอบและสั่งให้ผู้ประกอบการแก้ไขปรับปรุง ตลอดจนให้คำแนะนำหรือแม้กระทั่งมีคำสั่งระงับกิจการเพื่อให้ผู้ประกอบการจัดการระงับกลืนเหมีนจากกะปิไม่ให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยข้างเคียง

แต่เมื่อธรรมชาติของการผลิตกะปิจะต้องเกิดกลืนเหมีนจากแก๊สมีเทนอยู่แล้ว แม้ผู้ประกอบการจะได้พยายามที่จะระงับกลืนให้หมดไป กลืนเหมีนจึงยังคงมีอยู่เหมือนเดิม

ต่อมา นายกเทศมนตรีได้ออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทการผลิตกะปิตามข้อ 13 (ก) ตามความในเทศบัญญัติเทศบาลเมืองระยอง เรื่อง การควบคุมกิจการอันเป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2540

ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้อาศัยอยู่บ้านข้างเคียง จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้นายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) ดำเนินการตามกฎหมายโดยให้ระงับการส่งกลืนเหมีนจากการผลิตกะปิ หากไม่สามารถระงับกลืนได้ถาวรก็ให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเสีย

ในเบื้องต้นจำเป็นต้องพิจารณาอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ว่ากำหนดไว้อย่างไรบ้าง

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 นายกเทศมนตรีมีอำนาจที่จะออกคำสั่งห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชน โดยออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญหรือกำหนดวิธีการหรือกระทำโดยวิธีการใดเพื่อระงับเหตุรำคาญหรือป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญได้ (มาตรา 26 มาตรา 28) และมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (มาตรา 59) และมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตถ้าปรากฏว่าการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต (มาตรา 60)

คดีนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น คือ (1) การที่นายกเทศมนตรีได้ใช้อำนาจหน้าที่และดำเนินการต่างๆ ตามข้อร้องเรียน รวมถึงการมีคำสั่งระงับกิจการและให้คำแนะนำเพื่อป้องกันการเกิดกลืนเหมีน แต่กลืนเหมีนยังคงมีอยู่ ถือว่าได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้วหรือไม่ ? ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยประเด็นนี้ว่าการที่ผู้ประกอบการไม่อาจแก้ไขหรือระงับเหตุรำคาญได้ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เมื่อเป็นกรณีที่มีเหตุรำคาญจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงต้องออกคำสั่งห้ามผู้ประกอบการมิให้ก่อเหตุรำคาญตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือระงับเหตุรำคาญให้หมดสิ้นไปได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงจะเลขต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

ส่วนประเด็นที่ (2) นายกเทศมนตรีควรจะดำเนินการด้วยวิธีการใดเพื่อมิให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการผลิตกะปิต่อไป ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อการประกอบกิจการผลิตกะปิเป็นการดำเนินการที่ก่อให้เกิด

เหตุรำคาญขึ้นในสถานที่เอกชนตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และยังก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญโดยผู้ประกอบการซึ่งได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และเมื่อการไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน จึงยอมมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ตามมาตรา 60 (3) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ได้ดำเนินการ จึงถือได้ว่า ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้ต้องปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 748/2555)

คดีนี้ นอกจากจะช่วยให้เจ้าอาวาสวัดไม่ต้องประกาศขายวัดเพราะทนกลิ่นเหม็นไม่ไหวแล้ว ยังเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ว่า ความเสียหายหรือความเดือดร้อนรำคาญของประชาชนที่เกิดจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย ที่สุดแล้วจะต้องสามารถแก้ไขปัญหานั้นหรือระงับเหตุให้หมดสิ้นไปได้ เพราะกฎหมายได้กำหนดมาตรการต่างๆ ไว้แล้วอย่างครอบคลุมซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จะต้องตรวจสอบและปรับใช้กฎหมายให้ถูกต้องเท่านั้น ส่วนเอกชนไม่ว่าจะประกอบกิจการประเภทใดก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นหรือไม่ทำให้อื่นเกิดความเดือดร้อนรำคาญ ครับ !!

นายปกครอง